

Vnútorňá smernica

k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v škole

v súlade so **Smernicou č. 1/2025 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a v školských zariadeniach**

Základným princípom našej školy je:

„Sme škola, kde sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách!“

Čl. 1

Úvodné ustanovenia

Tento pokyn sa vydáva za účelom prevencie a riešenia šikanovania, násilia, drogových závislostí a sociálno-patologických javov žiakov v škole.

Čl. 2

Pôsobnosť

Tento pokyn sa vzťahuje na činnosť:

A/ školy

B/ školského klubu detí

C/ Centra voľného času pri ZŠ Staničná 13

D/ Jazykovej školy pri ZŠ Staničná 13

Čl. 3

Podstatné znaky a formy šikanovania

- a) **šikanovaním v škole rozumieme** obtiažovanie formou spravidla opakujúceho sa nežiaduceho správania šikanujúceho voči šikanovanému,
- b) **priamym šikanovaním**, pri ktorom šikanujúci zameriava svoje konanie priamo na šikanovaného opakujúcim sa úmyselným násilím s cieľom získať prevahu v kolektíve, pri ktorom sú spravidla aj prítomní aj účastníci šikanovania,
- c) **nepriamym šikanovaním**, pri ktorom šikanujúci používa metódy a nástroje vzťahového násilia a emocionálneho vydierania,

- d) **šikanujúcim je žiak alebo skupina žiakov**, ktorí opakovane psychicky alebo fyzicky ubližujú šikanovanému,
- e) **šikanovaným je žiak alebo skupina žiakov**, ktorí sú vystavení šikanovaniu,
- f) **účastníkom šikanovania** je žiak alebo skupina žiakov, ktorí sú prítomní pri šikanovaní, alebo ktorí majú o šikanovaní vedomosť a nie sú šikanujúcimi ani šikanovanými,
- g) **dôvodom šikanovania** je najmä osobitná charakteristika šikanovaného spočívajúca spravidla v jeho inakosti,
- h) **verbálnym šikanovaním** - opakované nadávky, vyhrážanie, urážky, šírenie klamstiev,
- i) **fyzickým šikanovaním** nežiaduci a nechcený fyzický kontakt pre šikanovaného,
- j) **psychickým šikanovaním** a emocionálnym šikanovaním - zastráňovanie, ponižovanie, vydieranie, sociálna izolácia (odstrkovanie od kolektívu).
- k) **elektronickým šikanovaním** (ďalej len „kyberšikanovanie“) - používanie internetu alebo mobilných telefónov na ubližovanie (posielanie ponižujúcich správ, zverejňovanie fotiek alebo videí bez súhlasu).

Čl. 4

Za šikanovanie sa nepožuje

- a) jednorazový alebo impulzívny prejav násilia alebo agresie medzi žiakmi akútnym neovládnutím emócií, ktoré bezprostredne odznievajú,
- b) prejav násilia alebo agresie medzi žiakmi mimo školy, ktorý nevyplýva zo vzťahov medzi žiakmi v škole, okrem kyberšikanovania,
- c) nehoda medzi zamestnancom školy a žiakom súvisiaca s výchovnovzdelávacím procesom.

Čl. 5

Prejavy šikanovania

1. Priama podoba

- a) fyzické útoky,
- b) urážlivé prezývky,
- c) nadávky,
- d) posmech,
- e) tvrdé príkazy agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť,
- f) odcudzenie vecí,
- g) poškodzovanie vecí,
- h) privlastňovanie vecí,
- g) vyhrážanie,
- h) zastráňovanie,

- i) vydieranie,
- j) zneužitie osobných údajov,
- k) kyberšikanovanie.

2. Nepriama podoba:

- a) prehliadanie,
- b) ignorovanie,
- c) zámerné vyčleňovanie z kolektívu,
- d) nedobrovoľné vystavovanie agresívnym situáciám,
- e) rozširovaním nepravdivých informácií,
- f) ohovárania,
- g) opovrhovanie.

Čl.5

Systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania a agresivity

1. V škole vytvárame pozitívnu klímu.
2. Medzi žiakmi, zamestnancami školy, rodičmi prebieha úzka spolupráca, sú jasne vymedzené možnosti dôverného oznamovania aj zárodkov šikanovania formou:
 - schránky dôvery,
 - dôverného rozhovoru medzi zamestnancom školy, žiakom a rodičom.
3. Vo vnútornom poriadku školy sú jasne stanovené pravidlá správania vrátane sankcií za ich porušenie.
4. V pôsobnosti výchovnej komisie sa vedú písomné záznamy o riešení konkrétnych prípadov šikanovania.
5. V súlade s pracovným poriadkom pre pedagogických zamestnancov školy je zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení i v čase mimo vyučovania.
6. Pedagogickí zamestnanci sú oboznámení so systémom našej školy pre oznamovanie a vyšetrovanie šikanovania, je zvyšovaná ich informovanosť a zaškolenie.
7. Pedagogickí zamestnanci, žiaci a rodičia sú informovaní o tom, čo robiť v prípade, keď sa dozvedia o šikanovaní. Na nástenkách prvého aj druhého stupňa ZŠ sú umiestnené kontakty a telefónne čísla na inštitúcie zaoberajúce sa problematikou šikanovania a tiež kontakty na linky dôvery.
8. Zabezpečujeme pre triednych učiteľov, koordinátora prevencie a výchovného poradcu možnosť vzdelávania sa v tejto problematike.
9. Škola spolupracuje s odborníkmi zariadení výchovného poradenstva.

10.V pracovnom poriadku je vymedzená oznamovacia povinnosť pre pedagogických aj nepedagogických zamestnancov.

Čl.6

Metódy preverovania podozrenia zo šikanovania

- a) riaditeľka školy musí byť informovaná o prejave šikanovania,
- b) pri podozrení na šikanovanie sa uskutoční stretnutie intervenčného tímu, ktorý navrhuje a zabezpečuje postup pri riešení šikanovania,
- c) opatrenia, metódy a postupy pri obmedzovaní šikanovania a nápravy jej dôsledkov sa navrhujú tak, aby zodpovedali vývinovej zrelosti, emocionálnej zrelosti a veku šikanujúceho, šikanovaného a účastníkov šikanovania, vrátane detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.,
- d) zabezpečiť pomoc a ochranu potencionálnemu šikanovanému,
- e) rozhovor s deťmi, ktoré na šikanovanie upozornili, rozhovor s potencionálne šikanovaným, a s potencionálne šikanujúcim,
- f) vypočuť vhodných svedkov, individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami – nikdy nekonfrontovať potencionálne šikanovaných a potencionálne šikanujúcich, uchováva dôkazy o podozrení zo šikanovania v nevyhnutnom rozsahu a počas nevyhnutného času,
- g) zabezpečiť pri rozhovoroch prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov,
- h) zabráňovať zľahčovaniu šikanovania a takému konaniu, ktoré môže viesť k neriešeniu šikanovania, preverovaniu šikanovania pod emocionálnym nátlakom alebo v prítomnosti iných žiakov alebo k zverejňovaniu informácií z preverovania šikanovania.
- i) spísať zápis o danom zistení a uchováva dôkazy o podozrení zo šikanovania v nevyhnutnom rozsahu a počas nevyhnutného času,
- j) kontaktovať rodičov alebo zákonných zástupcov,
- k) v prípade potreby kontaktovať zariadenie poradenstva a prevencie, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, okresný úrad, ak ide o podozrenie zo spáchania priestupku, alebo políciu, ak ide o podozrenie zo spáchania trestného činu, poskytovateľa záchrannej zdravotnej služby,
- l) práca s triednym kolektívom.

Čl.7

Pri výskyte skupinového násillia voči obeti zabezpečíme nasledovný postup:

- a) okamžitá pomoc potencionálneho šikanovaného,
- b) dohoda riaditeľa školy s pedagogickými zamestnancami a stretnutie intervenčného tímu, ktorý navrhuje a zabezpečuje postup pri riešení šikanovania,
- c) zabezpečiť pri rozhovoroch prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov,
- d) zabránenie možnej krivej výpovede potencionálne šikanujúcich, ich izolácia bez možnosti dohodnúť sa na spoločnej výpovedi,
- e) zabráňovať zľahčovaniu šikanovania a takému konaniu, ktoré môže viesť k neriešeniu šikanovania, preverovaniu šikanovania pod emocionálnym nátlakom alebo v prítomnosti iných žiakov alebo k zverejňovaniu informácií z preverovania šikanovania
- f) pokračujúca pomoc a podpora potencionálne šikanovaného,
- g) uchovávať dôkazy, spísať a zaevidovať záznam o incidente
- h) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov,
- i) v prípade potreby kontaktovať zariadenie poradenstva a prevencie, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, okresný úrad, ak ide o podozrenie zo spáchania priestupku, alebo políciu, ak ide o podozrenie zo spáchania trestného činu, poskytovateľa záchrannej zdravotnej služby.

Čl.8

Opatrenia na riešenie situácie

1. Opatrenia pre šikanovaného:

- a) zabezpečiť podmienky na fyzickú a psychickú bezpečnosť šikanovaného a podľa potreby zabezpečiť zdravotné ošetrovanie,
- b) zabezpečiť šikanovanému bezodkladnú psychologickú pomoc a podporu, c) zabezpečiť šikanovanému podľa potreby,
- c) odporúčanie rodičom šikanovaného spolupracovať so školským psychológom, v prípade potreby vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť CPP,
- d) zorganizovanie skupinovej intervencie vedenej školským psychológom alebo skupinového intervenčného programu riaditeľom školy v spolupráci s

informovanie a poradenstvo pre rodičov šikanovaných,

f) spolupracovať v prípade potreby so Štátnou školskou inšpekciou, regionálnym úradom školskej správy alebo s Úradom komisára pre deti.

2. Opatrenia pre šikanujúceho:

a) zabezpečiť individuálny rozhovor školského psychológa alebo odborného zamestnanca zariadenia poradenstva a prevencie so šikanujúcim za prítomnosti jeho zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia s cieľom objasnenia motivácie, sociálneho a rodinného pozadia správania šikanujúceho a určenia ďalšieho postupu; časti rozhovoru sa môžu konať aj bez prítomnosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia, ak na to dá zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia preukázateľný súhlas,

b) navrhnúť podľa potreby intervenciu v zariadení poradenstva a prevencie alebo zabezpečiť intervenciu prostredníctvom školského psychológa alebo odborného zamestnanca školy, vrátane podporných činností v príslušnej triede a zabezpečiť podmienky pre fyzickú a psychickú bezpečnosť žiakov príslušnej triedy,

c) riaditeľ školy môže podľa potreby uložiť opatrenie vo výchove (napomenutie a pokarhanie triednym učiteľom, pokarhanie riaditeľom školy) alebo znížiť stupeň klasifikácie správania žiaka;

3. V mimoriadnych prípadoch sa môžu použiť ďalšie opatrenia:

a) odporúčať rodičom umiestniť žiaka na dobrovoľný diagnostický pobyt do príslušného detského integračného centra,

b) oznámiť skutočnosť príslušnému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny :sociálno-právna ochrana detí za účelom využitia nutných výchovných opatrení v prospech maloletého,

c) oznámiť príslušnému útvaru Policajného zboru SR, ak došlo k závažnejšiemu prípadu šikanovania, pri ktorom je podozrenie, že bol spáchaný trestný čin.

4. Riaditeľka školy poveruje prácou v prevencii a riešení šikanovania v škole intervenčný tím v zložení:

PaedDr. Pillárová – riaditeľka školy,

Mgr. Kirešová – zástupkyňa 2.stupňa,

Mgr. Slovinská – zástupkyňa 1.stupňa,

Ing. Jakešová – výchovná poradkyňa,

Mgr. Kalafusová – školská psychologička,

Mgr. Gaľa – školský špeciálny pedagóg,

Mgr. Schmotzerová – školská špeciálna pedagogička.

Čl.9

Spolupráca školy s rodičmi žiakov

Pri podozrení na šikanovanie žiaka je potrebná spolupráca vedenia školy, koordinátora prevencie, prípadne výchovného poradcu a ďalších pedagogických zamestnancov tak s rodinou potencionálneho šikanovaného, ako aj s rodinou potencionálneho šikanujúceho. Sú upozornení na to, aby si všímali možné príznaky šikanovania a je im ponúknutá pomoc. Pri pohovore s rodičmi dbajú pedagogickí zamestnanci na taktný prístup a najmä na zachovanie dôvernosti informácií.

Čl.10

Spolupráca školy s ďalšími inštitúciami

1. V rámci prevencie šikanovania a pri jeho riešení je dôležitá spolupráca s CPP, ako aj s ďalšími inštitúciami a orgánmi.
2. Vedenie školy sa riadi opatreniami a odporúčaniami Štátnej školskej inšpekcie a CPP.
3. Pri podozrení, že šikanovanie naplnilo skutkovú podstatu priestupku alebo trestného činu, riaditeľ školy oznámi túto skutočnosť okresnému úradu a príslušnému útvaru Policajného zboru SR.
4. Školy sú povinné bez zbytočného odkladu oznámiť orgánu sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately skutočnosti, ktoré ohrozujú žiaka, alebo že žiak spáchal trestný čin, prípadne opakovane páchal priestupky.

Košice

riaditeľka školy